

Plenum

Torsdag 5.11.2015 kl. 16.01—18.33

2.1. Muntlig fråga om Postens personalpolitik (Antti Lindtman sd)

Muntligt spörsmål MFT 43/2015 rd

Muntlig frågestund

Talman Maria Lohela: Ledamot Lindtman.

Debatt

16.02 **Antti Lindtman sd:** Arvoisa rouva puhemies! Posti on meillä hyvin hoidettu ja kansainvälisestikin tunnustettu. Hyvin hoidettu postipalvelu on erittäin tärkeä julkinen palvelu. Siellä on ihmisiä, jotka tekevät ammattitaitoisesti työnsä. Postin työntekijät ovat usein pienipalkkaisia, mutta erittäin sitoutuneita vaativaan työhönsä, he tekevät todella arvokasta työtä. Heidän ansiostaan me kaikki saamme pakettimme, kirjeemme ja korttimme aina ajoissa perille. Viime päivinä onkin tuntunut uskomattomalta, että olemme saaneet lukea lehdistä, että työnantaja ajaa jopa 30 prosentin palkanalennuksia näille ahkerille työntekijöille, sen lisäksi laillista työtaistelua varten värvää rikkurityövoimaa ja vielä kaiken lisäksi laittaa nämä ahkerat työntekijät kouluttamaan näitä rikkureita. Ei valtionyhtiö voi näyttää tällaista esimerkkiä henkilöstöpolitiikasta.

Puhemies Maria Lohela: Nyt on kysymyksen aika.

Arvoisa pääministeri, te vastaatte omistajaohjauksesta: oletteko te ollut tietoinen näistä toimista ja hyväksyttekö ne?

16.04 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyjä on aivan oikeassa, että postiala on merkittävässä murroksessa ja että siellä olevat työntekijät ovat joutuneet sopeutumaan alan murrokseen ja ovat siinä tehneet erinomaisen hyvää työtä. Olen täsmälleen samaa mieltä siitä. Postin kirjemäärä laskee, ja toisaalta alalle tulee toimijoita, toisaalta siellä on myöskin sitten uudenlaisia mahdollisuuksia ja haasteita. Postilla on hyvä yhteys jokaiseen kotiin, ja sitä kautta siellä on myöskin uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Tällä hetkellä siellä on, niin kuin kysyjä hyvin tietää, tilanne, jossa sopimusneuvottelut ovat auki ja sopimukseen ei vielä ole päästy. Tässä tilanteessa omistajaohjauksen viesti on totta kai se, että kaikkia sopimuksia ja hyviä työnantajakäytäntöjä täytyy noudattaa ja pyrkiä mahdollisimman nopeasti hyvään sopimukseen.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

16.05 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Todellakin siis nyt ne toimenpiteet, joita siellä työnantaja ajaa, saattavat tarkoittaa sanomalehden jakajalle, jonka bruttotulot tällä hetkellä ovat kuukaudessa 1 000 euroa, jopa 300 euron palkanalennusta — siis niiden palkanalennusten lisäksi, joita te olette olleet näillä pakkolaeilla ajamassa.

Mutta kun nyt sanoitte, että myös Postin pitää noudattaa hyvää henkilöstöpolitiikkaa, niin tiedätkö, että tämä rikkurityövoiman värväminen on Kansainvälisen työjärjestö ILO:n sopimuksen vastaista? Siinä valtionyhtiö rikkoo törkeästi yhteisesti sovittuja pelisääntöjä. Jos teidän viestinne on se, että Postin pitää noudattaa hyvää henkilöstöpolitiikkaa, niin aiotteko te lopettaa nyt sen, mitä Posti on tekemässä? Yksikään teidän edeltäjistänne ei ole hyväksynyt tällaista toimintaa, ja te olette se taho, joka on halunnut vastuun omistajaohjauksesta, siis myös vastuun Postista itselleen. Aiotteko tehdä tälle asialle jotain?

16.06 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä tässä vastuuta tulee vähän pyytämättäkin erilaisista asioista. Omistajaohjauksen puolesta korotetaan koko ajan, että hyvää työnantajapolitiikkaa, vastuullista politiikkaa, sopimuksia täytyy noudattaa, mutta meidän täytyy myöskin ymmärtää se, että ala on todella suurissa vaikeuksissa ja haasteissa. Olen lähestynyt Postia juuri tässä kysymyksessä, että loukataanko tässä kansainvälisiä sopimuksia, ja olen sieltä työnantajalta saanut vastauksen, että ei loukata. Ja tiedän, että tästä on tulkintaerimielisyys. Mutta totta kai työnantajan täytyy noudattaa kansainvälisiä sopimuksia ja kaikkia sopimuksia.

16.07 Riitta Myller sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän on tietysti helppo jatkaa kysymyksellä: mitä omistajaohjausministeri sitten tekee, että Posti noudattaa kansainvälisiin sopimuksiin perustuvia velvoitteita? Toinen kysymys on Postin palveluvelvoitteesta. Millä tavalla turvataan postiasetuksen ja postilain kirjain siitä, että Postin palvelut ovat yhtäläisesti saatavilla kaikkialla maailmassa? Nyt on suunniteltu esimerkiksi Joensuun kokoisessa maakuntakeskuksessa niin, että yhtään varsinaista Postin toimipistettä ja varsinaista Postin toimipaikkaa ei sinne jäisi. Miten tämä voi olla mahdollista?

16.08 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Postin palveluvelvoite on edelleenkin voimassa, ja osin tämä syntynyt tilannehan johtuu siitä, että työnantajan täytyy kaikissa tilanteissa pystyä vastaamaan palveluvelvoitteeseen. Tämä posti liikenne on paljolti siirtynyt digitalisoinnin myötä sähköiseen verkostoon. Posti on myöskin aika hyvin vastannut siihen, erilaisiin sähköisiin palveluihin, ja sillä tavalla pystynyt myöskin vastaamaan alan kilpailuun ja hankalaan murrostilanteeseen digitalisoitumalla. Sehän tarkoittaa sitä, että jonkun verran myöskin palvelupisteitä on jouduttu karsimaan, että pystytään vastaamaan tähän kilpailutilanteeseen.

16.08 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tuntuu uskomattomalta, pääministeri Sipilä, teidän vastauksenne. Te olette siis hyväksymässä, olette hyväksyneet valtiotyönantajan edustajana rikkurityövoiman käytön. (Oikealta: No ei nyt sentään!) Sitä ei ole nähty edes yksityisen puolen yrityksissä. Te sanotte, että te olette kysynyt tämän asian perään. Mutta te olette siis hyväksynyt sen, että Posti aktiivisesti vär-

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

vää rikkureita murtamaan mahdollista tulevaa, täysin laillista lakkoa. Tämä on kyllä kova ilmoitus teiltä.

Työreformi alkaa näyttää aika julmat kasvonsa työntekijöiden kannalta. Teillä on nämä pakkolaki-paketit, sairausajan palkat, teillä on puuttuminen lomiin, teillä on puuttuminen työntekijöiden palkkaetuihin. Tämä on kova linja, mitä te edustatte. Valtiotyönantaja on samaan aikaan ottanut kuulusteluihin niitä henkilöitä, jotka ovat valtion työsuhteessa, virkasuhteessa ja ovat olleet mielenosoituksessa syyskuussa. Kysynkin uudistusministeri Vehviläiseltä: oletteko te hyväksynyt sen, että valtiotyönantaja uhkaa niitä valtion virkamiehiä, jotka olivat paikalla Senaatintorilla, varoituksella (Puhemies koputtaa) tai järeämmillä toimilla?

16.10 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse asiassa tähän mielenilmaukseen osallistui erittäin vähän valtiotyönantajan työntekijöitä, hyvin vähäisesti. Minä en ole kuullut siitä, että olisi otettu kuulusteluun tällaisia henkilöitä.

16.10 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Postilla on postilain mukaan määritelty tärkeä yleispalveluvelvoite jakaa postia Suomen koteihin ihan joka puolelle, mutta kilpailun avaaminen on aiheuttanut sen, että markkinoille on tullut paljon kermankuorijoita, jotka jakavat helppoja ja edullisia alueita ja keräävät voitot, ja näin Postin työ vaikeutuu entisestään. Mitä hallitus tekee, jotta Posti voi jatkossakin turvata tämän yleispalveluvelvoitteen? Toisaalta kysyisin myös hallitukselta: mitä hallitus tekee yleisesti turvatakseen valtionyhtiöissä työskentelevien ihmisten työhyvinvoinnin?

16.11 Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Postilaissa säädetään Postin yleispalveluvelvoitteesta, ja Postin yleispalveluvelvoite koskee kirjepostia ja peruspalvelua. Postin haaste on siinä, että paketit muun muassa, lehtijakelut, mainontajakelut eivät kuulu yleispalveluvelvoitteeseen eivätkä ole postilain alaista toimintaa. Näin ollen tätä kilpailua tulee maailmalta muilta postitoimijoilta ympäriinsä, ja Postin täytyy siihen kilpailuun vastata, mutta tämä ei ole yleispalvelun piirissä olevaa asiaa.

16.11 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä oli kaksi kysymystä, joista toinen koski henkilöstön hyvinvointia, ja tämä on selvä viesti omistajaohjaukselta, että henkilöstöstä pidetään huolta. Henkilöstö on ilman muuta myöskin valtionyhtiöissä se tärkein voimavara ja johtamisen tärkein tekijä.

Se, että täällä vedetään tällainen johtopäätös, että hyväksyn rikkurityövoiman käytön, kyllä nyt on aika rohkeata suoraviivaisuutta, jos kysyn yhtiöstä, onko rikottu tätä sopimusta vastaan, ja yhtiöstä tulee vastaus, että ei ole rikottu. Asian käsittely on meidän välillämme kesken, mutta tämä on viimeksi saamani vastaus työnantajalta, kun nimenomaan kysyin, rikkooko tämä tehty toimenpide ILO-sopimuksia. Vastaus työnantajalta on ollut, että ei.

16.12 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pääministeri Sipilä, tämä ei tullut pyytämättä. Te halusitte ottaa omistajaohjausvastuun itsellenne, niin että on turha kiistää sitä, että tässä tulee enemmän kuin tarpeeksi. Minun täytyy sanoa, että tämä näyttäytyy melko rumalle, se hallitusohjelma ja Postin toimenpiteet ovat samankal-

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

taisia. Pakkolait ja toimenpiteet, mitä Postissa, valtion kokonaan omistamassa yrityksessä, tehdään, ovat järkyttävää luettavaa. Täytyy sanoa, että sen palautteen mukaan, mitä tulee tuolta ihmisiltä, heidän ymmärryksensä ei riitä siihen, kuinka voidaan tehdä näin.

Toisin kuin tässä on esitetty, en halua syyllistää niitä ihmisiä rikkureiksi, jotka ovat alisteisessa asemassa, joita pakotetaan tulemaan sinne koulutukseen kouluttautumaan lakon alaiseen työtehtävään. Mutta kysynkin, pääministeri Sipilä, kuinka te voitte mahdollistaa tällaisen käytännön.

16.13 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Omistajaohjauksesta vastaavana ministerinä, jota toki teen mielelläni oman toimeni ohella, ainoa viestini tällaisessa tilanteessa — en aio itse mennä sinne neuvotteluihin mukaan, mikä ei varmaankaan olisi soveliaistakaan omistajalle — on se, että neuvotelkaa, neuvotelkaa, neuvotelkaa ja sopikaa asia.

16.14 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Postilla on postipalvelulain mukaisesti julkisen palvelun velvoite, niin kuin täällä moni on tuonut esille, ja Postin sivuilla mainostetaan sitä, kuinka Posti kuljettaa pienet ja suuret lähetykset kaikkiin osoitteisiin. Kuitenkin Postin nykyinen tilanne on esimerkki kilpailun avaamisesta, ei toki tämän hallituksen aikana vaan aiemmin, jossa aikoinaan ei pidetty huolta siitä, että kermankuorijat tulisivat osallistumaan sitten tähän haja-asutusalueitten postipalveluitten turvaamiseen. Olisinkin kysynyt asianomaiselta ministeriltä, onko jotain vielä tehtävissä tämän asiantilan parantamiseksi. Nyt näyttää siltä, että kyllä todellakin tiettyihin palveluihin löytyy sitä tarjontaa ulkomailta ja verovaroja ei kerry näistä, voisi sanoa, hyvistä markkinoista Suomeen. Olisiko tälle tilanteelle vielä jotakin tässä tehtävissä?

16.15 Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin on niin, että Postin peruspalvelu- tai yleispalveluvelvoite sisältää ainoastaan kirjeitä, ja kirjeiden lähettäminen on jäänyt valitettavan alhaiseksi. Kysymys onkin siitä, miten voimme mahdollistaa Postille parempaa, kannattavaa toimintaa, jotta se pystyisi sitoutumaan toimimaan laajasti ja koko Suomea palvelevasti. Tästä on hyvin paljon myöskin tässä tämänhetkisessä Postin tilanteessa kysymys. Meidän pohdintamme nyt sitten, kun postilakia joudutaan uudistamaan ja katsomaan läpi ensi kevään aikana, on pohdita sitä, millä tavalla me voimme mahdollistaa Postille kirjeiden toimittamisen siten, että se laskee heidän velvoitekustannuksiaan ja samalla mahdollistaa paremmin kilpailukykyisen palvelun ympäri Suomea. Vaikka postikonttoreita on lakkautettu, mikä on yhtiön omaa päätöstä, on samalla pystytetty erilaisia mekanismeja, kioskeja, R-kioskien kanssa on tehty sopimuksia, päivittäistavarakaupan, jotta postin palvelu kuitenkin paranisi.

Puhemies Maria Lohela: Vielä tähän aiheeseen edustaja Lindtman.

16.16 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, fakta on nyt kuitenkin se, että näistä teidän täällä kertomistanne toiveista huolimatta tämä toiminta koko ajan jatkuu siellä Postissa, ja se jatkuu juuri niin kauan kuin te annatte sen tapahtua. Muistutan vielä kerran: te olette Postista ja muista valtionyhtiöistä vastaava ministeri ja te itse halusitte tämän vallan itsellenne. Ja kun te sanotte, että neuvotelkaa, niin eihän nyt sillä, mitä Posti tekee tällä rikkurityövoiman värväyksellä, varauduta neuvot-

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

teluun, vaan sillähän varaudutaan työtaisteluun. Ilmeisesti perussuomalaiset hyväksyvät tämänkin, kaikkien pakkolakien ja yleissitovuuden murtamisten ja työttömyysturvan leikkauksen ohella.

Arvoisa pääministeri, kentältä on tullut huolia siitä, ettei tällä nyt varauduta vain siihen, että työntekijöiden kustannuksella, polkemalla palkkoja te valmistelette Postia myyntikuntoon. (Puhemies koputtaa) Onko Posti ensi keväänä teidän myyntilistallanne?

16.17 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys oli siis, että valmistellaanko Postia myyntikuntoon henkilöstön palkkoja polkemalla. Vastaus on, että ei.

Frågan slutbehandlad.